

РОБОТА КОМІТЕТУ З ПИТАНЬ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ТА МІЖПАРЛАМЕНТСЬКОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

ЗА ПЕРІОД ПЕРШОЇ-ШОСТОЇ СЕСІЙ ДЕВ'ЯТОГО СКЛИКАННЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Станом на 23 грудня 2021 року

Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва є профільним в галузі законодавчого забезпечення міжнародної політики нашої держави

- законодавче забезпечення зовнішньополітичної діяльності України;
- зовнішні зносини, у тому числі щодо участі України в діяльності міжнародних організацій, таких як Організація Об'єднаних Націй (ООН), Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ), Рада Європи (РЄ), Організація Чорноморського економічного співробітництва (ЧЕС), Організація за демократію та економічний розвиток - ГУАМ (ГУАМ), Центральноевропейська ініціатива (ЦЕІ), Міжпарламентський Союз (МПС) та інших, а також Організації Північноатлантичного договору (НАТО) і Світової організації торгівлі (СОТ) у межах повноважень Комітету;
- транскордонне та міжрегіональне співробітництво (крім транскордонного та міжрегіонального співробітництва з країнами Європейського Союзу (ЄС));
- законодавче забезпечення реалізації зовнішньополітичного курсу держави на набуття членства в Організації Північноатлантичного договору (НАТО);
- законодавче забезпечення відсічі зовнішньої агресії проти України, невійськових міжнародних форм та методів стримування держави-агресора;
- надання згоди на обов'язковість міжнародних договорів України (ратифікація, приєднання до міжнародного договору, прийняття тексту міжнародного договору), денонсація міжнародних договорів України (крім міжнародних договорів України з Європейським Союзом (ЄС) та його державами-членами);
- співробітництво Верховної Ради України з парламентами зарубіжних держав;
- співробітництво Верховної Ради України з парламентськими органами міжнародних організацій;
- дипломатична служба;
- забезпечення зв'язків із закордонними українцями;

ЗА ЗВІТНІЙ ПЕРІОД РОБОТИ КОМІТЕТУ:				
72 Засідань Комітету проведено	668 Питань підготовлено і розглянуто	102 Проектів законів і постанов опрацьовано	70 Прийнято в цілому, з них:	
82 Депутатських груп з міжпарламентських зв'язків з іноземними державами створено	7740 Листів вхідної кореспонденції отримано та опрацьовано	понад 50 Зустрічей з представниками іноземних країн проведено	49 Законів України	21 Постанов та інших актів ВРУ

Секретаріатом Комітету було виготовлено та передано на підпис Голові Верховної Ради України **25 ратифікаційних грамот**

Серед ратифікаційних законопроектів, прийнятих ВРУ за звітний період, значне місце займали міжнародно-правові документи з таких питань:

✓ базові політичні угоди, такі як Угода про співробітництво у сфері розвитку між Урядом України та Урядом Турецької Республіки; Угода про політичне співробітництво, вільну торгівлю і стратегічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії

✓ міжнародно-правові документи з питань співробітництва у економічній, фінансовій сферах: серед них угоди про уникнення подвійного оподаткування з Швейцарією, Туреччиною, Малайзією та ін.; Фінансова угода (Проект "Розширення харківського метрополітену" (Проект "Подовження третьої лінії метрополітену у місті Харків") між Україною та Європейським інвестиційним банком та ін.; - **транспортна сфера**: Гарантійна угода (Проект електрифікації української залізниці "Електрифікація залізничного напрямку Долинська - Миколаїв - Колосівка") між Україною та ЄБРР; Угода між КМУ та Урядом Чорногорії про міжнародні автомобільні перевезення; Угода про розвиток мультимодальних перевезень ТРАСЕКА та ін.;

- **галузь сільського господарства**: Протокол про сталий розвиток сільського господарства та сільської місцевості до Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат

✓ співробітництво з питань правових відносин та правової допомоги: серед них договори про взаємну правову допомогу та правові відносини у цивільних та кримінальних справах з такими країнами, як Бразилія, Аргентина, Казахстан, Марокко, Йорданія та ін.; Міжамериканська конвенція про взаємну допомогу в кримінальних справах та Факультативного протоколу до Міжамериканської конвенції про взаємну допомогу в кримінальних справах

✓ Стамбульська конвенція

Протягом VIII та IX скликань Верховної Ради України Комітет активно працює над проблематикою підготовки до ратифікації Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами (Стамбульська конвенція). В минулому скликанні законопроект про ратифікацію Конвенції був розглянутий Парламентом в першому читанні. З метою підготовки до другого читання в Комітеті було створено спеціальну робочу групу, яка, серед іншого, провела більше десяти різноманітних заходів із залученням представників міністерств і відомств України, фахівців і експертів, представників громадськості та ЗМІ. Були підготовлені імплементаційні законопроекти зі згаданого питання.

У IX скликанні Комітет продовжує вести активну й послідовну роботу з зазначеного питання, розглядає і систематизує звернення громадян і організацій, намагаючись досягти консенсусу щодо цього чутливого в суспільстві питання. Комітетом було розглянуто більше 200 письмових звернень, які надійшли як з України, так і з-за кордону, присвячені ратифікації Стамбульської конвенції.

У затверджених Рекомендаціях за результатами слухань Комітету на тему «Виконання зобов'язань України за Конвенцією Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок», які відбулись 8 квітня 2021 року, міститься, зокрема, Рекомендація Верховній Раді України ратифікувати Конвенцію Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами.

З метою активізації процесу підготовки до ратифікації Конвенції у Верховній Раді України було створено Міжфракційне депутатське об'єднання «За ратифікацію Стамбульської конвенції», яку очолив Голова Комітету Олександр Мережко.

За результатами
проведеної Комітетом роботи
було прийнято такі заяви та
звернення ВРУ

За звітний період Верховною Радою України ухвалено 15 заяв та звернень ВРУ, поданих Комітетом на розгляд ВРУ, з них:

- Постанова ВРУ «Про Заяву Верховної Ради України щодо невизнання легітимності так званих місцевих виборів на тимчасово окупованих територіях України - в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі»
- Постанова ВРУ «Про Заяву Верховної Ради України щодо першочергових кроків забезпечення євроатлантичної інтеграції України - набуття повноправного членства України в Організації Північноатлантичного договору»
- Постанова ВРУ «Про Заяву Верховної Ради України у зв'язку з трагічною загибеллю пасажирів літака рейсу PS 752 авіакомпанії "Міжнародні авіалінії України" внаслідок його збиття Ісламською Республікою Іран»

- Постанов ВРУ «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОЧЕС, урядів і парламентів держав світу щодо вшанування жертв геноциду кримськотатарського народу та засудження порушень Російською Федерацією як державою-агресором прав і свобод кримськотатарського народу»
- Постанова ВРУ «Про Заяву Верховної Ради України щодо нелегітимного проведення загальноросійського голосування по поправках до Конституції Російської Федерації на тимчасово окупованій території України - в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі, а також залучення до голосування мешканців тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях з незаконно виданими паспортами громадянина Російської Федерації»
- Постанова ВРУ «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОЧЕС, урядів і парламентів держав світу у зв'язку із черговою річницею початку збройної агресії Російської Федерації проти України щодо засудження тимчасової окупації Автономної Республіки Крим та міста Севастополь і окремих районів Донецької та Луганської областей, порушень прав і свобод людини на тимчасово окупованих територіях та щодо звільнення політичних в'язнів - громадян України»
- Постанова ВРУ «Про Звернення Верховної Ради України до Конгресу Сполучених Штатів Америки щодо активізації зусиль зі зміцнення енергетичної безпеки України та Європи шляхом загального запровадження санкцій щодо будівництва газопроводу "Північний потік-2"
- Постанова ВРУ «Про Заяву Верховної Ради України щодо інциденту з примусовою посадкою літака компанії Ryanair у Мінську»
- Постанова ВРУ «Про Заяву ВРУ щодо нелегітимності виборів депутатів Державної Думи Російської Федерації 2021 року»
- Постанова ВРУ «Про Заяву Верховної Ради України щодо незаконного затримання першого заступника голови Меджлису кримськотатарського народу Нарімана Джелялова та інших представників корінного кримськотатарського народу Криму на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим державою-агресором Російською Федерацією» та ін.

2 грудня
2020

**СПІЛЬНІ КОМІТЕТСЬКІ СЛУХАННЯ НА ТЕМУ: «ЗАСТОСУВАННЯ,
РЕАЛІЗАЦІЯ І МОНІТОРИНГ СПЕЦІАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ТА ІНШИХ
ОБМЕЖУВАЛЬНИХ ЗАХОДІВ (САНКЦІЙ)»**

За ініціативи Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва та за участі комітетів з питань інтеграції України з Європейським Союзом та з питань національної безпеки, оборони та розвідки відбулися спільні комітетські слухання на тему: «Застосування, реалізація і моніторинг спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)».

Учасники слухань обговорили питання створення спеціального державного органу, що забезпечуватиме формування державної політики у санкційній сфері, створення та ведення Єдиного державного санкційного реєстру, розширення кола ініціаторів санкцій, розширення переліку підстав та принципів для застосування санкцій, а також видів санкцій. Під час слухань також були обговорені питання застосування санкцій до юридичних осіб України та громадян України, зокрема при вчиненні воєнних злочинів та злочинів проти людяності, та питання запровадження норм, які передбачатимуть неможливість оскарження секторальних санкцій, застосованих до іноземних держав з підстав виключно власних державних геополітичних та економічних інтересів, та запобігання спроб обходу запроваджених санкцій з боку суб'єктів до яких застосовано санкції.

За результатами проведених спільних комітетських слухань 3 лютого 2021 року Комітетом були затверджені Рекомендації.

16 грудня
2020

**КОМІТЕТСЬКІ СЛУХАННЯ НА ТЕМУ: «МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В КОСМІЧНІЙ СФЕРІ»**

За ініціативи Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва відбулися комітетські слухання на тему: «Міжнародно-правове забезпечення зовнішньої політики України в космічній сфері».

Учасники слухань обговорили питання зовнішньої політики у космічній сфері як складової загальної державної політики та нові підходи до міжнародного співробітництва у космічній сфері, пошуку нових ринків для української продукції, розробки та затвердження космічної програми, а також нових тенденцій у розвитку космічної галузі та появи приватних суб'єктів у космічній сфері.

Під час слухань також були обговорені питання щодо перспектив співпраці України з США (проект Артеміда – дослідження та використання космічних ресурсів на Місяці), Європейським космічним агентством (ESA) у дослідженні космосу, а також країнами арабського сходу у космічній сфері.

За результатами проведених комітетських слухань 20 січня 2021 року Комітетом були затверджені Рекомендації.

20 січня
2021

**СПІЛЬНІ КОМІТЕТСЬКІ СЛУХАННЯ НА ТЕМУ: «ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНІ
АСПЕКТИ ДЕОКУПАЦІЇ АР КРИМ ТА МІСТА СЕВАСТОПОЛЬ:
ПАРЛАМЕНТСЬКИЙ ВИМІР»**

За ініціативи Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва у співпраці з комітетами з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономній Республіці Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин та з питань національної безпеки, оборони та розвідки відбулися спільні комітетські слухання на тему: «Зовнішньополітичні аспекти деокупації АР Крим та міста Севастополь: парламентський вимір».

У спільних комітетських слуханнях взяли участь народні депутати України, представники Уряду, Офісу Президента України, неурядових організацій, правозахисних організацій та ЗМІ.

Учасники слухань обговорили поточний стан окупованих територій АР Крим та міста Севастополь, санкції проти Російської Федерації як інструмент деокупації, необхідні правові зміни для прискорення деокупації, роботу груп Верховної Ради з міжпарламентських зв'язків з ключовими партнерами в цих питаннях, діяльність народних депутатів у рамках постійних делегацій Верховної Ради у міжнародних парламентських асамблеях в контексті деокупації.

За результатами проведених спільних комітетських слухань 17 березня 2021 року Комітетом були затверджені Рекомендації.

8 квітня
2021

КОМІТЕТСЬКІ СЛУХАННЯ НА ТЕМУ: «ВИКОНАННЯ УКРАЇНОЮ МІЖНАРОДНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ЗА КОНВЕНЦІЄЮ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ПРО ЛІКВІДАЦІЮ ВСІХ ФОРМ ДИСКРИМІНАЦІЇ ЩОДО ЖІНОК»

За ініціативи Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва відбулися комітетські слухання на тему: «Виконання Україною міжнародних зобов'язань за Конвенцією Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок».

Учасниками слухань було зазначено, що проблема дискримінації є однією з ключових проблем у системі захисту прав людини, про позитивні кроки в українському законодавстві, зокрема це посилення відповідальності за домашнє насильство, можливість декретів для чоловіків, а також посилення відповідальності за дискримінацію жінок і чоловіків у рекламі, а також наголошено, що Конвенцію ООН уже ратифікувало 189 держав світу. Україна кожні чотири роки представляє доповіді про виконання Конвенції. Цьогоріч дев'ята доповідь була представлена в березні.

Під час слухань був представлений звіт про підготовку дев'ятої періодичної доповіді України до Комітету ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок (Комітет CEDAW), у якому зазначено, що Україні надано 90 рекомендацій, ухвалено 24 нормативно-правових акти, які мають виконувати усі органи влади, в тому числі судової. Також був представлений аналіз виконання Заключних зауважень Комітету CEDAW до восьмої періодичної доповіді України про виконання Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. За її словами, досі не розпочато гендерну оцінку реформ.

Також учасники слухань відзначили необхідність посилення національного механізму реалізації гендерної політики на різних рівнях та узгодження стратегій регіонального розвитку з національними зобов'язаннями щодо гендерної рівності.

За результатами проведених комітетських слухань 2 червня 2021 року Комітетом були затверджені Рекомендації слухань на тему: «Виконання Україною міжнародних зобов'язань за Конвенцією Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок».

23 листопада
2021

МІЖКОМІТЕТСЬКІ СЛУХАННЯ ЩОДО ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ ГРОМАДЯН РЕСПУБЛІКИ БІЛОРУСЬ, ЯКІ ШУКАЮТЬ ЗАХИСТУ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Комітетами ВРУ з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин, з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва, та з питань правоохоронної діяльності були проведені міжкомітетські слухання щодо захисту прав людини громадян Республіки Білорусь, які шукають захисту на території України.

В заході взяли участь народні депутати України, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Людмила Денісова, представники органів державної влади, громадських та міжнародних правозахисних організацій.

Учасники слухань обговорили проблемні питання захисту прав людини громадян Республіки Білорусь, які шукають захисту на території України; отримали інформацію від уповноважених органів державної влади з питань тематики слухань.

Зокрема під час слухань йшлося про створення умов для іноземців, які зазнали політичних переслідувань у Республіці Білорусь, для отримання ними у спрощеному порядку дозволу на імміграцію, права постійного проживання на території України та громадянства України, сприяння працевлаштуванню, вступу (переведення) до українських закладів вищої освіти та отримання податкової пільги в окремих випадках; питання безпеки перебування в Україні громадян Республіки Білорусь, які звідти вимушено виїхали у зв'язку з політичними

переслідуваннями, зокрема, здійснення міжнародно-правового співробітництва між правоохоронними органами Республіки Білорусь та України для збору інформації, яка може бути використана для політично мотивованих переслідувань проти громадян Республіки Білорусь, які перебувають в Україні; комплексного покращення механізму міжнародного співробітництва у сфері правоохоронної діяльності.

Основні питання, що були заслухані Комітетом під час засідань за участі представників міністерств і відомств України у рамках виконання контрольної функції:

- ✓ Про стан діалогу з Російською Федерацією, мирних переговорів та підготовки до зустрічі лідерів країн «Норманської четвірки».
- ✓ Про результати та подальші перспективи переговорів у «Нормандському форматі».
- ✓ Про інформацію представника України у робочій підгрупі з політичних питань Тристоронньої контактної групи Резнікова О.Ю. щодо актуальних питань порядку денного вказаної групи.
- ✓ Про роботу Тристоронньої контактної групи у Мінську.
- ✓ Про стан та перспективу двосторонніх відносин між Україною та Республікою Білорусь.
- ✓ Про міжпарламентське співробітництво Верховної Ради України та Національних Зборів Республіки Білорусь.
- ✓ Про поточний стан та перспективи будівництва газопроводу «Північний потік -2».
- ✓ Про актуальні питання зовнішньої політики України та стратегію нашої держави на міжнародній арені в контексті діяльності МЗС та про результати візиту 2 червня 2020 року делегації України до м.Берлін (ФРН).
- ✓ Про Чорноморську безпеку: загрози та виклики.
- ✓ Про ефективність використання коштів державного бюджету, виділених МЗС України на керівництво та управління у сфері державної політики щодо зовнішніх зносин.
- ✓ Про ситуацію, що склалася навколо питання звільнення українських моряків, затриманих в Нігерії.
- ✓ Про ситуацію, що склалася навколо питання звільнення українських моряків, затриманих в Грузії.
- ✓ Про ситуацію навколо загострення вірмено-азербайджанського конфлікту.
- ✓ Про актуальну ситуацію в Республіці Білорусь: загрози та виклики для України.
- ✓ Про перспективи співпраці з країнами Середньої Азії.
- ✓ Про створення робочої групи для опрацювання проектів законодавчих актів, передбачених Річною національною програмою під егідою Комісії Україна – НАТО на 2020 рік.
- ✓ Про стан реалізації ініціативи «Кримська платформа».
- ✓ Про стан та перспективи міжпарламентської співпраці України та США.
- ✓ Про переговори у рамках Тристоронньої контактної групи з мирного врегулювання ситуації на сході України та актуальні безпекові, гуманітарні та соціально-економічні питання, що обговорюються на рівні підгруп ТКГ.
- ✓ Про інформацію щодо визнання Федеративною Республікою Німеччина Голодомору геноцидом Українського народу.
- ✓ Про стан стратегічного партнерства та перспективи подальшого розвитку співробітництва України та США.
- ✓ Про політичну ситуацію в Грузії та Молдові за результатами парламентських та президентських виборів 2020 року та їхній вплив на стан двосторонніх відносин з Україною.
- ✓ Про політичну ситуацію в Грузії та перспективи подальшого розвитку співробітництва України та Грузії.
- ✓ Про стратегічне партнерство між Україною та США.
- ✓ Про актуальний стан україно-китайських двосторонніх відносин.
- ✓ Про стратегію відносин України з країнами Африки.

В рамках забезпечення співробітництва Верховної Ради України з парламентами зарубіжних держав та з парламентськими органами міжнародних організацій Комітет забезпечив формування Постійних делегацій Верховної Ради України до парламентських вимірів міжнародних організацій та українських частин міжнародних парламентських асамблей.

За зазначений період роботи Комітетом було розглянуто понад **180** питань співпраці Верховної Ради України з парламентами іноземних держав та міжнародних інституцій.

Комітет активно займається розбудовою організаційної структури двостороннього міжпарламентського співробітництва. Під егідою Комітету створено **82** депутатських груп з міжпарламентських зв'язків з парламентами зарубіжних країн, одним з головних напрямів роботи яких є визначення та узгодження зі своїми іноземними колегами пріоритетів розвитку договірно-правових відносин України з відповідними країнами, а також залучення зарубіжного досвіду для розвитку вітчизняного законодавства.

З початку роботи Верховної Ради України 9 скликання Голова та члени Комітету провели понад **50** зустрічей з представниками дипломатичного корпусу, акредитованими в Україні, головами та членами комітетів у закордонних справах іноземних держав, а також з іноземними офіційними делегаціями та посадовими особами під час їх візитів в Україну. З початку 2021 року відбулися зустрічі в режимі відеоконференції з Главами та членами комітетів у закордонних справах парламентів Італії, Литви, Латвії, Естонії та Грузії. Серед іншого, за результатами зустрічі членів Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва з членами Комітету у закордонних справах Сейму Литви, 2 березня 2021 року під час засідання Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва було підтримано спільну ініціативу з членами Комітету у закордонних справах Сейму Литовської Республіки щодо схвалення заяви комітетів до Дня протидії окупації Автономної Республіки Крим та Севастополя. Голова Комітету О.Мережко разом із головами комітетів у закордонних справ парламентів країн світу доєднався до підписання Заяви щодо інциденту з примусовою посадкою літака компанії Ryanair у Мінську.